

Izlaganje prvog potpredsednika Vlade i ministra spoljnih poslova Republike Srbije Ivica Dačića na današnjoj konferenciji „Globalna strategija spoljne i bezbednosne politike Evropske unije i Zapadni Balkan“:

„Poštovani gospodine Mecalister,
Poštovana gospođo Toći,
Poštovani gospodine Pajeviću,
Dame i gospodo,

Dozvolite mi, na početku, da se zahvalim ISAK fondu, na pozivu da u ime Vlade Republike Srbije otvorim ovu konferenciju. Veoma nas raduje što ćemo biti u mogućnosti da iz prve ruke čujemo što više pojedinosti o Globalnoj strategiji Evropske unije o spoljnoj i bezbednosnoj politici, koja tek što je predstavljena na nedavnom sastanku Evropskog saveta, 28. juna ove godine. Zahvaljujući organizatorima, ali i spremnosti gospođe Toći, koja je kao najbliži saradnik visoke predstavnice za spoljnu i bezbednosnu politiku, g. Federike Mogherini u prethodnih godinu dana posvećeno radila na pripremi Globalne strategije, da dođe i sa nama podeli svoja iskustva, ova važna konferencija održava se danas baš u Beogradu.

Republika Srbija s pažnjom je pratila proces pripreme Globalne strategije EU, iako u njega nije bila uključena. Za nas je to bilo bitno iz više razloga. Kao zemlja koja je započela pregovore o članstvu u Evropskoj uniji, čiji je važan segment i usaglašavanje za zajedničkom spoljnom i bezbednosnom politikom EU, želeli smo da ova tema bude prisutna u institucijama koje prate pitanja obuhvaćena Strategijom. Osim toga, svet, a time i Evropska unija i region zapadnog Balkana, koji ima ako ne ključnu, onda veoma važnu ulogu za bezbednost EU, u današnje vreme prolaze kroz brojna iskušenja i velike izazove. Možemo spomenuti neke od njih: migrantska kriza, terorizam, radikalizam, verski fanatizam, diversifikacija energetske snabdevanja, klimatske promene, da ne nabrajam dalje. Srbija se do sada pokazala kao pouzdan i kredibilan partner Evropskoj uniji, pre svega u očuvanju stabilnosti zapadnog Balkana, ali i u procesu ublažavanja posledica migrantske krize, čiji je udarni talas uzdrmao Evropu. Iako možda ne postoji direktna uzročno-posledična veza, ne možemo isključiti ni značajan uticaj posledica migrantske krize na većinsko izjašnjavanje građana Velike Britanije u prilog izlasku iz Evropske unije. U tom smislu, Evropska unija verovatno nije mogla u boljem

trenutku da pošalje jasan odgovor nego što je to učinila pre dve nedelje – predstavljajući svoj krovni strateški dokument u kome se jasno određuje po pitanju izazova u spoljnom i bezbednosnom segmentu.

Vama je svakako dobro poznato da je Srbija sprovođenjem procesa skrininga u poglavlju 31, za koje je nadležno Ministarstvo spoljnih poslova, faktički započela pregovore u oblasti spoljne, bezbednosne i odbrambene politike. Želeo bih da iskoristim ovu priliku da ukažem na širi kontekst doprinosa Srbije zajedničkoj spoljnoj i bezbednosnoj politici EU, pre svega jer se ovaj segment najčešće poistovećuje samo sa procentima pridruživanja odlukama EU u ovoj oblasti, što ne odgovara činjeničnom stanju.

Podsetio bih vas da je Srbija još od potpisivanja Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju sa EU 2008. godine započela proces usaglašavanja sa zajedničkom spoljnom i bezbednosnom politikom EU, iako je pravno na to bila obavezna tek nakon njegovog stupanja na snagu, 2013. godine. U tom periodu, određenih godina naš procenat pridruživanja iznosio je i 99%. Takođe bih želeo da istaknem da je prilikom donošenja odluka Srbija u kontinuitetu imala konzistentan stav – a to je da u ovoj fazi pristupnog procesa nismo u mogućnosti da podržimo sve odluke EU. U određenim slučajevima, uvažavajući svoje nacionalne interese po pitanju očuvanja teritorijalnog integriteta i potrebu zadržavanja tradicionalno dobrih odnosa i sa drugim partnerima – pre svega sa Rusijom i Kinom, nismo pratili stav EU. To je pozicija koju smo imali od samog početka, ali ona postaje naročito vidljiva od 2014. godine, kada se drastično povećava broj odluka koji se tiče RF i kada naš procenat pridruživanja pada na 62%. Od tada, Srbija progresivno povećava statistiku, koja je prethodne godine bila 65%, a u ovom trenutku je 63%, sa tendencijom daljeg rasta do kraja godine.

U brojnim segmentima – u usvajanju zakonodavnog okvira, kreiranju pravne osnove za saradnju u bezbednosnom okviru, napretku u oblasti kontrole naoružanja, svojoj posvećenosti multilateralizmu, a pre svega kroz davanje doprinosa učešćem u vojnim misijama EU i UN-a, Srbija se pokazala kao dosledan i pouzdan partner EU. Podsetio bih vas da u ovom trenutku 336 pripadnika Vojske Srbije učestvuje u multinacionalnim operacijama UN-a i EU, od kojih se 29 nalazi u mirovnim misijama EU. Po svom doprinosu, u odnosu na broj stanovnika, Srbija je prva u regionu i osma u Evropi. Verujemo da značajan doprinos možemo pružiti i kada je reč o učešću u civilnim misijama EU i drugih međunarodnih organizacija. Zašto ne spomenuti da su nadležni organi Republike Srbije upravo sa ISAK fondom pripremili projekat za jačanje kapaciteta u ovoj oblasti i da očekujemo pomoć zainteresovanih EU zemalja.

Poštovani, naše strateško opredeljenje na spoljno-političkom planu jeste punopravno članstvo u Evropskoj uniji, ali, na žalost, moramo konstatovati da se ovaj proces do sada nije odvijao preterano živom dinamikom, jer smo u prethodne dve i po godine otvorili tek dva pregovaračka poglavlja. Ohrabruje nas to što ćemo 18. jula ove godine nastaviti proces pregovora otvaranjem dva ključna reformska i politička poglavlja – 23 i 24. Nastavićemo posvećeno da radimo kako bismo ostvarili svoj cilj – a to je da do kraja ove godine dođe do otvaranja i drugih pregovaračkih poglavlja, koja su već spremna za otvaranje – kao na primer poglavlje 5, ili su daleko odmakla u procesu pripreme – kao poglavlja 20, 25 ili 26.

Sutra će biti tačno dve godine od kako je održan eksplanatorni skrining za poglavlje 31, a koji mesec kasnije ja sam kao ministar spoljnih poslova predvodio delegaciju na bilateralnom

skringingu. Još tada je jedna od naših glavnih poruka bila da Srbija želi kontinuiran i otvoren dijalog i komunikaciju sa institucijama i članicama EU po svim pitanjima od značaja za obe strane u oblasti zajedničke spoljne i bezbednosne politike. Iako je izveštaj sa skringinga o poglavlju 31 i dalje predmet rasprave na Komitetu za proširenje Saveta EU, mi godinu dana unazad imamo intenzivnu komunikaciju kako na međuresornom planu, tako i sa našim evropskim partnerima, kako bismo se što bolje pripremili za otvaranje ovog poglavlja, kada za to dođe vreme. Na kraju bih želeo da pošaljem poruku zemljama koje još uvek nisu dale saglasnost na izveštaj sa skringinga za poglavlje 31, da što dalje budemo odmicali u pregovaračkom procesu, to dublje ulazimo u proces reformi, koje podrazumevaju i sprovođenje mera koje imaju specifičnu političku težinu i legitimitet.

Za nas je veoma važna poruka koju je EU poslala u Globalnoj strategiji kada je reč o našem regionu – da kredibilna politika proširenja predstavlja strateško ulaganje u bezbednost i prosperitet Evrope i da će i dalje biti zasnovana na jasnom, striktnom i fer procesu pristupanja. Region zapadnog Balkana i EU dele iste izazove, koji zahtevaju zajednički odgovor svih zainteresovanih partnera.

Želeo bih i da istaknem da, poput država članica EU, i Srbija teži izgradnji društva u kome najznačajnije vrednosti predstavljaju pluralizam, tolerancija, solidarnost, borba protiv diskriminacije, vladavina prava i jačanje demokratskih institucija kao garanta za unapređenje ovih vrednosti. U tom smislu, Republika Srbija dužnu pažnju pridaje pregovorima u oblasti spoljne, bezbednosne i odbrambene politike, jer želi da se potvrdi kao relevantan i odgovoran partner EU i doprinese uspešnosti evropskih politika. Srbija je čvrsto opredeljena da odgovori na brojne bezbednosne izazove savremenog doba i da u saradnji sa partnerima u svetu, a pre svega EU, da doprinos u suzbijanju pretnji, kako na regionalnom, evropskom, tako i na globalnom nivou. Srbija kao zemlja kandidat daje doprinos naporima za očuvanje globalnog mira i stabilnosti i učestvuje u mnogim aktivnostima EU kao ravnopravan činilac.

Upravo iz svih ovih razloga, Vlada Srbije i nadležna ministarstva pažljivo će analizirati novu Globalnu strategiju EU, kao i svoj postojeći okvir – Strategiju nacionalne bezbednosti i Strategiju odbrane, koje su usvojene 2009. godine, a posebno segment pretnji koje su značajne u našem regionalnom kontekstu, i zauzeti stav o daljim koracima. Iskreno, smatram da je doprinos Srbije zajedničkoj spoljnoj i bezbednosnoj politici pogrešno meriti isključivo procentima pridruživanja i crno-belom slikom, kakva se ponekad pomalja – da Srbija treba i mora da se odluči za jednu ili drugu stranu jer Srbija kroz učešće u brojnim mirovnim misijama, diversifikovanim odnosima sa brojnim partnerima i svojom ulogom u regionu već značajno doprinosi zajedničkoj spoljnoj i bezbednosnoj politici. To je, uostalom, pokazalo i naše prošlogodišnje predsedavanje OEBS-u.

Naš strateški prioritet – a to je punopravno članstvo u Evropskoj uniji je neupitan i nebrojeno puta potvrđen u brojnim političkim izjavama i usvojenim dokumentima.

Hvala Vam na pažnji."